

Елин Пелин

Човекът, за когото всички се
грижат

Назначи се голяма комисия от важни лица – специалисти, учени, академици, икономисти, финансисти, инженери, архитекти, химици, ботаници, зоолози, лекари, хигиенисти, филолози, да се срещнат, да видят, да разучат, да разсъдят, да решат... Какво да решат? В първото заседание и те не можах да решат какво трябва да решат.

Задачата беше мъчна: как да се излезе от затрудненото стопанско положение и как да се подобри всестранно животът и поминъкът на бедствующия български гражданин, главно на трезвия и трудящия се земеделец и работник. Такава трудна задача, естествено, не може да реши едно правителство, от каквито общопризнати или самопризнати личности и да се състои, без помощта на една или няколко комисии.

И ето че се състави тая съдбоносна комисия и указът за нея заля с надежди райската градина България от единия до другия край. Във второто заседание на комисията въпросът беше донякъде изяснен. Говориха избрали оратори, специалисти, казаха се дълбокомислия, големи думи и се реши кога да стане третото заседание. На третото заседание се реши, щото в следующото заседание да се избира подкомисия за отделните въпроси.

В следующото заседание се реши, щото в следующото заседание да се избере комисия, която да конкретизира възникналите въпроси. Възникналите въпроси се оказаха много упорити в своята неясност и затова се избра комисия, която да внесе известна ясност, т.е. да отдели главните от второстепенните. И тръгна работата като по вода. Дейност голяма. Всеки ден по вестниците дълги комюникета съобщават на народа, че всичко ще се нареди, че се вземат сериозни мерки и че в скоро време комисията ще има ново заседание. Обнадежди се народът, зарадва се, не иска да се труди, не иска да работи, яде, пие, весели се, чака резултати и предявява телеграфически искания.

Всичко се взима пред вид, събират се книжа, трупа се архива, отпускат се на комисията суми за наем за помещения, за чиновници и за други подобни цели. Кипи трескава и усилена работа. Година, две, три, пет, десет, двадесет... Не е лесна работа такава нещо. Трябва да се съберат статистики, да се изучат отделни въпроси, свързани с отделни въпросчета, та тъй, полека-лека, да се дойде до главното. Ала от дълги заседания и тежка преумора случи се, че комисията забрави главното. Съберат се уважаемите комисари, наредят се мъдрите глави една до друга като зелки на бостан, и мислят, говорят и се питат:

– Собствено, какво беше то?

Забрави комисията главното, а пък народът забрави комисията. И

почнаха да си съществуват тия два елемента на народното творчество, да го речем, съвсем самостоятелно. Комисията заседава, а трезвият български народ пие и чака, забравил какво чака...

Веднъж в анализите на тая върховна комисия се случи нещо съвсем необикновено. Както си заседаваха господата, вратата на залата се отвори полека и вътре безшумно и някак си интимно се вмъкна, както се вмъква прасето в селската къща, едно странно лице. По плахата му физиономия веднага се разбра, че то е попаднало тук по погрешка, защото се дръпна малко назад, свали страхливо шапка и каза:

– Пардон.

Тая неблагоприятна личност имаше загоряло и небръснато от няколко дни лице, потна, невчесана коса, полепена на дебели пластове по темето му, безцветен, плах поглед, месести уши, чорлави мустаци, отсечно долно чене, което държеше устата, му полуотворена, като у всеки наивен простак. Беше облечен в износени селски дрехи, тук-там позакърпени, и целият миришеше на нещо като на чесън, смесен с ракия и пот. Такъв някакъв аромат напълни целия тоя чист изящен салон на заседанието.

Това странно лице разбра, че е сбъркало, усмихна се виновно и тръгна заднишком да си излезе. Ала един ведър мъж от комисията, с обла и корава глава, здрава съдържателка на велики мисли, скокна от мястото си и повелително извика:

– Стой!

Човекът се втрещи от тоя вик и застана като вцепенен зад вратата. Тогава господинът от комисията, който го възпря, се усмихна някак си неземно и се обърна вдъхновено към заседаващите:

– Най-последно, спомних си! Господа, ето го главното. Ето за какво заседаваме. Ето лицето, за което всички се грижим. Чудесен екземпляр!

В залата гръмна ръкопляскане, настана оживление. Долната челюст на чудесния екземпляр се отсеби и увисна още повече. Той даже се усмихна, макар че някак си виновно.

– Да, един представител на народа – продължи вдъхновеният, – един представител на народа, за когото всички тук, които сме духовният елит на нацията, полагаме толкова грижи. Да, и ние го не знаехме, ние не бяхме го видели, той досега беше ни непознат. И ето, providението ни го изпраща. Да не го пушчаме, господа, Нека го вземем и всестранно да го изучим, всестранно и нагледно с всички способности, които ни дава съвременната наука. Нека зоолозите квалифицират, нека химиците анализират, нека лекарите го аутопсират, нека всички специалисти

приложат своите методи, за да го разберем, да открием болката му и тогава, въз основа на науката, да му помогнем ефективно.

– Прието, прието! – викнаха всички едновременно.

Председателят дърна звънеца. Влезе разсилният.

– Отведете го за изследване – посочи той великолепия екземпляр.

Заседанието се отложи по случай ваканцията. След два месеца комисията, обновена от лятната почивка, се събра пак.

– Да се пристъпи към анализа на лицето, за което всички се грижим – бяха първите думи на председателя и заповяда на разсилния да го доведе.

– Ами че той умря – каза разсилният.

– Как така умря? – попита председателят.

– Така, бяхме забравили да го храним.

Заседанието се вдигна за следващия път.

КРАЙ

© 1936 Елин Пелин

Набиране: Георги Величков
Източник: Словото

Публикация:

Елин Пелин. „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“, С. 1977. Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5384>]